

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
22–23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Полтава 2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2020. – 438с.

ДО 120-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВИДАТНОГО ФІЗІОЛОГА, ПРОФЕСОРА, АКАДЕМІКА АН УКРАЇНИ КВАСНИЦЬКОГО О. В.

*Шерстюк Л. М.,
старший викладач,
Киричко О. Б.,
кандидат ветеринарних наук, доцент*

Фізіологія як наука, що базується на експерименті, має початок з другої половини XVI ст. Важливим етапом у розвитку фізіології вважають відкриття у 1628 році англійським лікарем, анатомом і фізіологом У. Гарвеєм (1578-1657) великого кола кровообігу у людей і тварин. Значний вплив на розвиток фізіології мали також наукові дослідження професора, академіка АН України Олексія Володимировича Квасницького.

Видатний фізіолог, заслужений діяч науки і техніки України, кавалер двох орденів Леніна і двох орденів «Знак пошани», Лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки, професор, доктор біологічних наук, член НАН України й академік НАН України народився Олексій Володимирович Квасницький 24 лютого 1900 року в селі Лиса Гора Первомайського району на Миколаївщині.

З 1921 року до 1926 року він навчався в Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут. Свій науковий шлях Олексій Володимирович почав, коли закінчив Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут (нині Подільський державний аграрно-технічний університет). В період 1926 - 1930 рр. Олексій Володимирович викладав фізіологію у Вінницькому сільськогосподарському технікуму. В 1930 році вступає до аспірантури Ленінградського інституту [1,2].

З початку 1930-их років і до кінця своїх днів життя та діяльність Олексія Володимировича пов'язана з Полтавщиною. З цього часу він почав активно працювати в Полтавському науково-дослідному інституті свинарства. В 1930-х роках на чолі з О. В. Квасницьким були здійснені фундаментальні дослідження з фізіології травлення у свиней, результати яких стали теоретичною основою для подальшої розробки оптимальних норм годівлі [2].

У 1931 – 1941 рр. – науковий співробітник науково-дослідному інституті свинарства в м. Полтава. Займався питаннями фізіології сільськогосподарських тварин, зокрема проблемами травлення свиней, фізіологію їх розмноження і штучного запліднення, проблемами вегетативної гібридизації сільськогосподарських тварин. Протягом цього періоду Олексій Володимирович Квасницький вів активну роботу у сфері наукової діяльності. У 1936 році став кандидатом біологічних наук, а в 1940 році захистив свою наукову працю на звання доктора біологічних наук, а в 1941 році одержав звання професора [2].

З 1934 по 1971 роки очолював кафедру фізіології сільськогосподарських тварин Полтавського сільськогосподарського інституту. Незважаючи на велику зайнятись у навчальному процесі, Олексій Володимирович продовжував працювати в Полтавському науково-дослідному інституті свинарства. Він вів акти-

вну наукову діяльність особисто, а також давав поради, консультації науковим співробітникам і спеціалістам сільського господарства, мав своїх учнів, послідовників і однодумців. В цей період, з 1944 року О. В. Квасницький завідувач лабораторії розмноження тварин Полтавського науково-дослідного інституті свинарства. [2].

Протягом свого життя, Олексій Володимирович Квасницький вів активну наукову діяльність з питань фізіології сільськогосподарських тварин, зокрема проблемами травлення свиней, фізіологію їх розмноження і штучного запліднення, проблемами вегетативної гібридизації сільськогосподарських тварин. Вперше у світі у 1950 році Олексій Володимирович разом з однодумцями Полтавського науково-дослідного інституті свинарства одержав хірургічним способом поросят-трансплантатів. В 1952 році професора Олексія Володимировича Квасницького обрано дійсним членом Академії наук України. Дещо пізніше О. В. Квасницький розробив і впровадив в широку виробничу практику технологію фракційного методу штучного осіменіння свиней. За вирішення цієї та інших галузевих проблем у 1966 році йому присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці, а раніше за великий вклад в розвиток науки і практики у 1960 році – Заслужений діяч науки України., а з 1977 року – Лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки.

Помер Олексій Володимирович Квасницький 27 листопада 1989 року і похований на міському кладовищі в м. Полтава.

В музеї нині Подільського державного аграрно-технічного університету розміщено цікаві документи про період навчання академіка в Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті. На біотехнологічному факультеті є аудиторія ім. О.В.Квасницького. В університеті 22-25 червня 2000 року відбулася Всеукраїнська науково-виробнича конференція, присвячена 100-річчю від дня народження вченого [1,2].

У 2000 році його ім'я присвоєно Інституту свинарства ім. Академіка О. В. Квасницького (Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 р. № 1116).

Таким чином, академік є автором численних оригінальних методів дослідження фізіологічних процесів, творцем конструкцій багатьох приладів і установок, захищених 26 авторськими свідоцтвами. Праці Олексія Володимировича Квасницького (понад 200 монографій, брошур, статей) відомі світовій науковій громадськості. Він був членом постійного Комітету Міжнародного конгресу з біології відтворення та штучного осіменіння сільськогосподарських тварин.

Список використаних джерел

1. Від минулого до сьогодення: історичний шлях у 100 років. Сільськогосподарський факультет при Кам'янець-Подільському державному Українському університеті. Електронний ресурс: Режим доступу <http://www.logos.biz.ua/proj/pdatu/010.php>
2. Щитюк Микола. Лиса Гора. Історико-краєзнавчий нарис. Миколаїв. 2006. 186 с.